

सुक्तिसंधा

विगतका कुराहले भविष्यको मार्गदर्शन गर्दछ।

- अज्ञात

सम्पादकीय

संसदलाई बहसको थलो बनाऊ

भिजिट भिसा प्रकरणको विषयलाई लिए प्रतिपक्षी दलहरूले संसद् अवरुद्ध गर्दै आएका छन्। नेकपा (माओवादी केन्द्र), राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) लगायतले भिजिट भिसा प्रकरणमा गृहमन्त्री रमेश लेखकको नाम मुछिएको आरोप लगाउँदै निष्पक्ष छानबिनका लागि राजीनामाको माग गरेका छन्। गृहमन्त्रीको राजिनामा र प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले स्पष्टीकरण दिनुपर्ने अड्डी लिए संसद् अवरुद्ध गरेका छन्। गृहमन्त्रीमाथि कुनै उजुरी वा छानबिन नचलेको भन्दै सत्तारुद्ध पार्टीले राजिनामा र छानबिन दुवै हुन नसक्ने जवाफ दिएका छन्। गृहमन्त्री लेखकले भिजिट भिसा प्रकरणमा संलग्नता नरहेको जिकिर गर्दै आएका छन्। गृहमन्त्रीको जवाफ नसुनी संसद् चल्न नदिनु प्रतिपक्षीको अर्वैल्लौंई हो।

संसदमा टेबुल भएको बजेटमाथि महत्वपूर्ण गहन छलफल गर्नुपर्नेछ। बजेटमा छलफल गरेर छिटो पारित गर्नु संसदको कार्यभार हो। यस्तो बेला विपक्षीले संसद् चल्न नदिनु न्यायोचित र तर्कसङ्गत हुँदैन। संसदको जारी यो अवरोध खुलाउन सत्तापक्ष र प्रतिपक्षी दलका शीर्ष नेताहरूबिच छलफल भयो। सभामुख देवराज धिमिरेले सत्तारुद्ध र प्रतिपक्षी दलका प्रमुख सचेतकहरूसँग निरन्तर छलफल गरिरहेका छन्। अबरुद्ध संसद बैठक सूचारु गर्न सभामुखको प्रयास जारी छारास्वपा सभापाति रवि लामिछाने गृहमन्त्री भएको बेला प्रतिपक्षमा रहेको नेपाली काङ्गेसले अहिलेका प्रतिपक्षीले जस्तै अडान लिएका थिए। सदनमा मन्त्रीलाई बोल्नै नदिने गलत अडानले गर्दा काङ्गेसलाई गलपासो भएको छ। आरोप लागेका मन्त्रीलाई बोल्न नदिने अडान हिजो पनि ठिक थिएन। आज पनि ठिक होइन। मन्त्रीलाई आरोप लागेबित्तिकै संसद् अवरोध गर्दै जाने र मन्त्रीले राजीनामा दिँदै जाने हो भने संसद् चल्नै नसक्ने अवस्था आउन सक्छ। देश र जनताका पक्षमा राम्रो काम गर्न सरकारलाई दबाब दिनुपर्ने विपक्षी दलले सदन अवरुद्ध पार्ने मुडेबल देखाउन सुहाउँदैन। गृहमन्त्रीको राजीनामालाई प्रतिपक्षीले अनावश्यक विषय बनाएर सदन अवरोध गर्नु लोकतान्त्रिक प्रक्रियाविपरीत छ। यस्ता पुरानै कुरामा संसद् अवरुद्ध गर्नु महत्वपूर्ण समयको खेरा फाल्नु हो।

सडकमा कुनै समूहले केही माग लिए बस्दा पनि कुदेर गएर समर्थन गर्ने र संसद् पनि अवरोध गर्ने यस्ता कामले प्रतिगमनलाई सहयोग पुछ। यसले लोकतन्त्रलाई असहयोग हुने अवस्था आउँछ। संसद नियमावली र विधिमा चल्नु पर्छ। सविधान र कानुनबाट मुलुक अगाडि बढाउनु पर्छ। दलभन्दा माथि जनता भएको र सम्पूर्ण शक्तिका स्रोत जनता नै भएको अहिलेको यथार्थ हो। जनताको सर्वोच्च निकाय संसदलाई समस्या समाधानको थलो बनाउनु पर्छ। जे विषय उठेका छन् त्यसबारे सदनमा छलफल र बहस हुनुपर्छ। संसदलाई जीवन्त बनाउन सत्तासीन जत्तिकै भूमिका प्रतिपक्षीको हुन्छ। सदनमा हुने छलफल र बहसले जनताले धेरै कुरा बुझन पाउँछन्। सदनको गरिमा र सांसदको भूमिका प्रभावकारी बनाउन पनि सदन अवरुद्ध नपारी बहसको थलो, विधि निर्माणको थलो बनाउनु जरुरी छ।

तपाईंको आज

मैष	: स्वास्थ्यमा सुधार तुला	: मानसिक तनाव
तृष्ण	: कार्यमा सफलता तृष्णिक	: व्यापारमा लाभ
मिथुन	: सहयोग मिलेछ	धनु : शत्रुको भय
कर्कट	: अप्रत्यसित लाभ	मकर : भक्ति बढाने
सिंह	: सत्कार मिलेछ	कुमु : शुभ यात्रा
कञ्जा	: शारीरिक भक्ति	मीन : आर्थिक समस्या

हरिसिंहि भविश्यवाणी केन्द्र

पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६
चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेन्का लागि सम्झनहोस्।

दूर्घटनामा मोटरसाइकल चालकको मृत्यु

पोखरापत्र संचाददाता

तनहुँ, २१ जेठ

पथ्वीराजमार्ग सडकअन्तर्गत तनहुँको म्याघे गाउँपालिका-१ गुणादीमा बुधबार दूर्घटनामा परी मोटरसाइकल चालकको मृत्यु भएको छ।

प्रहरीका अनुसार कास्की जिल्ला माछाउच्छै-४ बस्ने २४ वर्षीय सरोज पौडेललाई मृत्यु भएको हो। पार्श्वी धाइते पौडेलको उपचारका लागि दमौली अस्पतालमा लागिएकामा अड्डी लिए संसद् अवरुद्ध गरेका छन्। गृहमन्त्रीमाथि कुनै उजुरी वा छानबिन नचलेको भन्दै सत्तारुद्ध पार्टीले राजिनामा र छानबिन दुवै हुन नसक्ने जवाफ दिएका छन्। गृहमन्त्री लेखकले भिजिट भिसा प्रकरणमा संलग्नता नरहेको जिकिर गर्दै आएका छन्। गृहमन्त्रीको जवाफ नसुनी संसद् चल्न नदिनु प्रतिपक्षीको अर्वैल्लौंई हो।

पोखरापत्र संचाददाता

बागलुँ, २१ जेठ

बागलुँको तमानखोला गाउँपालिकाले २२ जना एकल महिलालाई मौरीसहित घार वितरण गरेको हो। पालिकाले तीन लाखमा घार खरिद गरी वितरण गरेको हो।

एकल महिलालाई व्यवसायसँग जोडेर आत्मनिर्भर बनाउन सीप सिकाएर मौरी र घार वितरण गरिएको हो। गाउँपालिकाकी उपाध्यक्ष हीराकुमारी छन्त्यालले बताउनुभयो। अनुदानलाग्यत प्राविधिक सहयोग गर्दै आएको उपाध्यक्ष छन्त्यालले बताउनुभयो। अनुदानलाग्यत प्राविधिक सहयोग गर्दै आएको उपाध्यक्ष छन्त्यालले बताउनुभयो।

तमानखोला गाउँपालिका-६ की जसदेवी छन्त्यालले मौरीपालनबाट परिवार चलाउने र छोराछोरीको पढाइ खर्च जुटाउने योजना सुनाउनुभयो।

कालीगण्डकी पदयात्रा तयारी पूरा

पोखरापत्र संचाददाता

दमौली, २१ जेठ

कालीगण्डकी नदीको अस्तित्व जोगाउन तनहुँको देवघाटदेखि कालीगण्डकी नदीको शिर दामोदरकुण्डसम्म हुने कालीगण्डकी पदयात्राको तयारी पूरा भएको छ।

प्रकृति, संस्कृति र सभ्यताको आराधना, कालीगण्डकी पदयात्रा एक आध्यात्मिक साधना भन्ने मुख्य सङ्कल्प र आदर्शमा सञ्चालन हुने यो पदयात्रा बिहीबाट देवघाटबाट आरम्भ भएर चार हप्ताको पैदल यात्रापछि कालीगण्डकीको शिर दामोदर कुण्डमा पुगेर सम्पन्न हुनेछ। सोअनुसार बुधबार साँझ वेणी सङ्घामामा गण्डकी पुजन र विशेष अस्ती हुने पदयात्राको संयोजक तथा देवघाटसिंहत महेश संस्कृत गुरुकुलमका प्राचार्य फणिन्द्रप्रसाद पौडेलले जानकारी दिनुभयो। पदयात्रा बिहीबाट विहान ७:३० बजे देवघाटबाट सुरु हुने उहाँले जानकारी दिनुभयो।

प्रकृति, संस्कृति र सभ्यताको आराधना, कालीगण्डकी पदयात्रा एक आध्यात्मिक साधना भन्ने मुख्य सङ्कल्प र आदर्शमा सञ्चालन हुने यो पदयात्रा बिहीबाट देवघाटबाट आरम्भ भएर चार हप्ताको पैदल यात्रापछि कालीगण्डकीको शिर दामोदर कुण्डमा पुगेर सम्पन्न हुनेछ। सोअनुसार बुधबार साँझ वेणी सङ्घामामा गण्डकी पुजन र विशेष अस्ती हुने पदयात्राको संयोजक तथा देवघाटसिंहत महेश संस्कृत गुरुकुलमका प्राचार्य फणिन्द्रप्रसाद पौडेलले जानकारी दिनुभयो। पदयात्रा बिहीबाट विहान ७:३० बजे देवघाटबाट सुरु हुने उहाँले जानकारी दिनुभयो।

राष्ट्र, राष्ट्रियता, संस्कार, संस्कृति र मौलिक सनातनी नेपाली गैरिको अहिलेको यथार्थ हो। जनताको सर्वोच्च निकाय संसदलाई समस्या समाधानको थलो बनाउनु पर्छ। जे विषय उठेका छन् त्यसबारे सदनमा छलफल र बहस हुनुपर्छ। संसदलाई जीवन्त बनाउन सत्तासीन जत्तिकै भूमिका प्रतिपक्षीको हुन्छ। सदनमा हुने छलफल र बहसले जनताले धेरै कुरा बुझन पाउँछन्। सदनको गरिमा र सांसदको भूमिका प्रभावकारी बनाउन पनि सदन अवरुद्ध नपारी बहसको थलो, विधि निर्माणको थलो बनाउनु जरुरी छ।

उक्त पदयात्रामा महेश सन्न्यास आश्रमका सन्त मध्यसुदानान्द गिरी र रमणनन्द गिरीका साथमा गलेश्वर आश्रम, हरिहर सन्न्यास आश्रमका सन्तहरूको उपस्थिति रहेन्छ भने नेपालका प्रतिष्ठित मठ मन्दिरका प्रतिनिधि

पोखरापत्र संचाददाता

लमजुँ, २१ जेठ

गण्डकी प्रदेशअन्तर्गत पहाडी जिल्ला लमजुँडमा एक हजार रोपनी क्षेत्रफल जिम्नमा अकबरे खुसानीखेती गरिएको छ। दोर्दी गाउँपालिकामा ७०० र मर्याद्द दी गाउँपालिकामा ३०० रोपनी गरी उक्त क्षेत्रफलमा खुसानीखेती गरेको छ।

गाउँपालिकाको प्राविधिक सहयोग र अनुदान दुई पालिकाका किसानले व्यावसायिक राष्ट्रियता गरिएको छ।

गाउँपालिकाको प्राविधिक सहयोग र अनुदान दुई पालिकाका किसानले व्यावसायिक राष्ट्रियता गरिएको छ।

गाउँपालिकाको प्राविधिक सहयोग र अनुदान दुई पालिक

मरिचखेतीले फेरियो बास्तोलाको दैनिकी

-हरिप्रसाद बास्तोला
गण्डकी, २१ जेठ/रासस

उत्पादनको सम्भाव्यता र बजारको मागलाई बुझेर कृषि कर्मा लाग्ने हो भने जीविकोपार्जनका लागि विदेशी पर्दै भने यहाँका एक कृषकले उदाहरण दिनभएको छ। पोखरा महानगरपालिका-२८ स्याडखुटी टारीका कृषक सूर्योमेहन बास्तोलाले बाँझेभएको भिरालो पाखोमा सुरु गरेको मरिच खेतीबाट राम्रो आमदानी गरेर सबैका लागि अनुकरणीय बन्नुभएको हो।

घरको वरिपरि ढुक्का साल, आँप, चिलाउने, कुटुस, कल्पी, फलेदो, कट्टहलगायत विभिन्न प्रजातिका एक सयभन्दा बढी हरिया रुखका फेदमा लगाएको मरिचका बोटले निरन्तर फल दिन थालेपछि उहाँ हरित हुनुहुँच। उहाँका अनुसार उत्पादित फल बिक्रीबाट वार्षिक एकदेखि तीन लाखसम्म आमदानी हुने गरेको छ। मसलामध्येको अब्बल मानिने मरिच कालो सुनका रूपमा पनि परिचित छ। बिक्री हुन्दैन कि भन्नु पर्दै घरबाट उत्पादित सम्पूर्ण फल बिक्री हुने गरेको उहाँ बताउनुहुँच। उहाँले सुकाएको मरिच प्रतिकिलो रु ३५ हजारपा बिक्री गर्दै आउनुभएको छ। उहाँले २०४६ सालमा लेखनाथको भण्डारादिकस्थित आत्रय गुरुदसंग रु २० मा किनेर ल्याउभएको दुईबटा बिस्तुपार्थ एउटा मन्यो भने अर्को फस्टाएर अहिले व्यवसायका रूपमा विस्तार भएको छ। बिस्तुपार्थ गर्दै आउनुभएको छ। उहाँले सुकाएको मरिच प्रतिकिलो रु ३५ हजारपा बिक्री गर्दै आउनुभएको छ। उहाँले २०४६ सालमा लेखनाथको भण्डारादिकस्थित आत्रय गुरुदसंग रु २० मा किनेर ल्याउभएको दुईबटा बिस्तुपार्थ एउटा मन्यो भने अर्को फस्टाएर अहिले व्यवसायका रूपमा विस्तार भएको छ। बिस्तुपार्थ गर्दै आउनुभएको छ। उहाँले सुकाएको मरिच प्रतिकिलो रु ३५ हजारपा बिक्री गर्दै आउनुभएको छ। उहाँले सुकाएको मरिच प्रतिकिलो रु ३५ हजारपा बिक्री गर्दै आउनुभएको छ। उहाँले सुकाएको मरिच प्रतिकिलो रु ३५ हजारपा बिक्री गर्दै आउनुभएको छ।

अमृत कुञ्ज अर्यानिक पर्माकल्चर फर्म दर्ता गरेको बताउँदै ६० वर्षीय बास्तोला भन्नुहुँच, "रोग किराको प्रकोप नहुने, खासै स्याहारसुमार पनि गर्न नपर्ने, असिना, बाँदले समेत खासै क्षीति नगर्ने नगदे बाली मरिच पछिल्लो समय जीविकोपार्जनको मुख्य आधार बनेको छ।" भन्डै २० देखि ३० मिटरसम्मको लटरम्प फलेको हरिया काला भुपा देखुन सकिन्छ र यतिखेर कृषक बास्तोलालाई पाकेको मरिच टिप्प व्यस्त हुनुहुँच। मरिचखेतीले उहाँलाई आमदानी मात्र दिएन, विभिन्न जडीबुटी लगाएर व्यावसायिक कृषिमा लान प्रेरित पनि गरेको छ। लगभग ३० रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको उहाँको पर्माकल्चर फर्ममा विभिन्न प्रजातिका लागि विदेशी पर्दै भन्नुहुँच।

महत्वपूर्ण जडीबुटी, अगरउड, रक्तचन्दन, रातोकेरा, सिलतचीनी, फलफूलतालगायतका विभिन्न ५५० भन्दा बढी प्रजातिका बोटबिरवा हुक्केका छन्। घरबाट बाहिर निकोपछि कुनै न कुनै प्रजातिका बिरुवा ल्याएर रोटै गर्वा जेठाउँदो धान उत्पादन गर्ने जग्गामा समेत हरियाली बनेको उहाँको फर्ममा अहिलेसम्म कुनै पनि विवादी प्रयोग भएको छैन, कम्पोष्ट मल प्रयोग गर्दै आउनुभएको छ। सरकारीस्तरबाट हालसम्म कुनै पनि सुविधा प्राप्त नभएको बताउँदै उहाँले थनुभयो, विश्वादी र रासायनिक मल प्रयोग नगर्ने फर्मलाई राज्यले चिन्न सकेको छैन। कृषक बास्तोलाले उत्पादित मरिचको फल बिक्रीबाट मात्र नभई पछिल्लो समय बिरुवा उत्पादन गर्दै आउनुभएको छ। यस वर्ष ब्याडमा दुई हजार बिरुवा उत्पादन भएका छन्। बिरुवा बिक्रीबाट ५० हजारभन्दा बढी आयआर्जन नगर्ने फर्मलाई राज्यले चिन्न सकेको छैन। कृषक बास्तोलाले उत्पादित मरिचको फल बिक्रीबाट मात्र नभई पछिल्लो समय बिरुवा उत्पादन गर्दै आउनुभएको छ। यस वर्ष ब्याडमा दुई हजार बिरुवा उत्पादन भएका छन्। बिरुवा बिक्रीबाट ५० हजारभन्दा बढी आयआर्जन नगर्ने लक्ष्य रहेको छ। बिरुवाको माग बढेको छ प्रतिबिरुवा ३०० का दरते बिक्री गर्दै आएको बताउँदै उहाँले भन्नुभयो, "यस वर्ष बिरुवा महानगरपालिका-१९ पुर्नचौरीस्थित ठूलदुङ्गा सामुदायिक वन उभोका समूहले ३०० वटा मरिच र पिपला र पूर्वबाट पनि ५० मरिचको बिरुवाको माग रहेको उहाँको भनाइ छ।

पछिल्लो समय घरबाटै बिरुवा बिक्री हुने गरेका छन्। उत्पादन गरेको बिरुवा बिक्री हुन्दैन कि भन्ने छैन, बिस्तरै माग बढ्दै गएको छ। आगामी वर्ष १० हजार बिरुवा उत्पादन गर्ने लक्ष्य रहेको छ। बिरुवाको माग बढेको छ प्रतिबिरुवा ३०० का दरते बिक्री गर्दै आएको बताउँदै उहाँले भन्नुभयो, "यस वर्ष बिरुवा महानगरपालिका-१९ पुर्नचौरीस्थित ठूलदुङ्गा सामुदायिक वन उभोका समूहले ३०० वटा मरिच र पिपला र पूर्वबाट पनि ५० मरिचको बिरुवाको माग रहेको उहाँको भनाइ छ।

पछिल्लो समय घरबाटै बिरुवा बिक्री हुने गरेका छन्। उत्पादन गरेको बिरुवा बिक्री हुन्दैन कि भन्ने छैन, बिस्तरै माग बढ्दै गएको छ। आगामी वर्ष १० हजार बिरुवा उत्पादन गर्ने लक्ष्य रहेको छ। बिरुवाको माग बढेको छ प्रतिबिरुवा ३०० का दरते बिक्री गर्दै आएको बताउँदै उहाँले भन्नुभयो, "यस वर्ष बिरुवा महानगरपालिका-१९ पुर्नचौरीस्थित ठूलदुङ्गा सामुदायिक वन उभोका समूहले ३०० वटा मरिच र पिपला र पूर्वबाट पनि ५० मरिचको बिरुवाको माग रहेको उहाँको भनाइ छ।

उहाँको अनुसार मास दिएन, विभिन्न जडीबुटी लगाएर व्यावसायिक कृषिमा लान प्रेरित पनि गरेको छ। लगभग ३० रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको उहाँको पर्माकल्चर फर्ममा विभिन्न प्रजातिका लागि विदेशी पर्दै भन्नुभयो।

जातीय विभेदविरुद्ध मुस्ताङमा बाजागाजासहित याली

सहभागी थिए। नेपाल दलित मुक्ति सङ्गठनका केन्द्रीय उपाध्यक्ष एवं गण्डकी प्रदेश इज्चार्ज भीमबहादुर रसाइलीले कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नुभएको थियो। इज्चार्ज रसाइलीले राष्ट्रिय रूपमा राज्यले जातीय छुवाछुत तथा उन्मूलन दिवसका धोषणा गरेपनि यसका अवशेषहरू विद्यमान रहेको थिए। कार्यक्रममा विभिन्न वक्ताहरूले दलित वर्ग माथिहुने हिंसा, भेदभाव र असमानता कानुनी रूपमा क्षम्य नहुने बताउनुभयो। कार्यक्रममा विभिन्न वक्ताहरूले दलित वर्ग माथिहुने हिंसा, भेदभाव र असमानता कानुनी रूपमा क्षम्य हुने बताउनुभयो। कार्यक्रममा विभिन्न वक्ताहरूले दलित वर्ग माथिहुने हिंसा, भेदभाव र असमानता कानुनी रूपमा क्षम्य हुने बताउनुभयो।

यस्तै दलित मुक्ति समाज नेपाल मुस्ताङका संस्थापक अध्यक्ष तिलक विकल्पे दलितहरूको सम्मुख्यान र न्यायका लागि दलित एकता हुनुपर्ने जिक्र

परिवारअन्तर्गत वनस्पति जगतमा पर्दछ। यो बालीमा मुख्य तत्व पाइपेरिन पाइन्छ जसले यसलाई पिरो बनाउँछ। सामान्यतया हामीले प्रयोग गर्ने गरेको मरिच पाके सुकाइएको हुन्छ जसलाई पाइपेरिकन भनिन्छ।

मरिच विशेषगरी दक्षिणी भारतरित उत्पति भएको मानिन्छ, उष्ण प्रदेशीय मुलुकहरूमा जातातौरै खेती गरिएको देखन सकिन्छ। विश्वमा भियतनाम, भारत, ब्राजिल, मलेसिया, इडोनेसिया, चीन र श्रीलङ्कामा यसको व्यावसायिक रूपमा उत्पादन गरिन्छ। हालको तथ्याङ्कुमार भियतनाम विश्वकै सबैभन्दा धैर्य मरिच उत्पादन र नियात गर्ने देशका रूपमा परिचित छ, जसले विश्वको ३४ प्रतिशत र यसले बित्तिय उत्पादन गर्दछ। नेपालमा मोरड, सुनसरी, भाषा, रामेश्वर र लमजुङलालगायतका जिल्लाहरूमा मरिचको खेती गरेको पाइन्छ।

कालो मरिचको प्रयोग विभिन्न परिकारमा मसलाको रूपमा प्रयोग गरिन्छ भने विभिन्न आयर्वेदिक औषधि बनाउन पनि प्रयोग हुने गर्दछ। खाना पचाउने, भोक लाने, खोकीको उपचार, रसायनशक्ति र मुटु रोगका लागि प्रयोग गरिनाका साथै दन्तमज्जन तथा टुथपाउडरमा समेत प्रयोग हुने गरेको छ। विश्वमा अत्यधिक प्रयोग गरिएका जातहरूमा वेलानकोट्टा, कोड्नान गुणस्तरीय मानिन्छ भने पनिन्युर हाइब्रिड जातामा पर्दछन्। यसलाई सामुदायिक वन क्षेत्रमा समेत लगाउन सकिन्छ।

मरिच विशेषगरी न्यानो, आद, हावापानी र बढी वर्षामा हुने, उष्ण प्रदेशीय बाली हो। पहाडी क्षेत्रको न्यानो तथा बढी आद्राता भएको ठाउँमा पनि यसको व्यावसायिक खेती गर्न सकिन्छ। सपुत्री सतहदेखि एक हजार ५०० मिटरसम्म खेती गर्न सकिने यो बालीलाई दुई हजारदेखि तीन हजार रिमार्प्पी र यसको समानांग रहेको छ, त्यसलाई दलित सरकारले आवश्यक व्यवहारको रूपमा निर्णय गरेसँ भने यस अवसरमा अग्राह गर्दछ।" आज पनि हाम्रो समाजमा दरित समुदायको विकास, स्वास्थ्य, रोजगारी, आवास र सामाजिक सेवा र राज्यका निकायमा सहज हुने व्यवहार अपेक्षा

मरिचको फर्ममा गोबरसंग मिसाएर राप्री राडेर पखालेर तयार भएको बीउलाई नर्सरी ब्याडमा रोपिन्छ। यो एक महिनाभित्र अप्रिन्छ र डेढ महिनामा रोपनको लागि तयार हुन्छ। मरिचलाई कलमी, बडिङ, ग्राफ्टिङ, कटिङ (जरा र काण्ड)

परिवार अन्तर्गत जगतमा मुख्य भएको अवलोकन गरी बिरुवा महाशाखा प्रमुख मनोहर कडरियाले जानकारी दिनुभयो। लहरेवाली मरिच नेपालमा एक महत्वपूर्ण मसला बाली हो। जुन विशेषगरी पहाडी क्षेत्रमा खेती गरिन्छ। किसानहरूलाई आर्थिक रूपमा क्षम्य नहुने बताउनुभयो। यस बालीको विस्तारका लागि महानगरले पहल शुरु गरेको मरिचक